

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

ECONOM

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

La secția a cincia dela Curtea de apel din Bucureștia se deșbate, în a doua instanță, procesul de crimă al celor trei elevi de liceu cari și-au făcut numele cunoscute prin fapta lor, din Februarie, care a provocat atâtea discuții dar cari n'au dus la nici o măsură într'adevăr sănătoasă ci au reușit să fie stimulente ale ambiției altor cinci elevi cari credneau că vor putea sfida autoritățile fiindcă și închipuiau că-s mai inteligenți decât cei descoperiți și ajunși pe mâna poliției.

Cu această ocazie se reeditează oarecum — chiar și fără căldura începutului fiind — discuțiile iscate în jurul educației tineretului.

Tineretului i se spune de regulă că e „speranța neamului”. Toți sunt „viitorii cărmuitori ai destinului țării”, dar nimeni nu se ocupă serios de formarea lor. Nimeni nu trece la fapte, ci toți cei cari se găsesc să discute această problemă, se mulțumesc să găsească soluții cari rămân neaplicate, sau în cel mai bun caz, se ia o măsură prin care cei ce-au dat-o se simt descărcați chiar dacă e proastă sau dacă nu supraveghează aplicarea ei. Pentru că fiecare se gândește la sine și nu mai are timp și pentru copii. „Da ce-s eu, dacă?”

Acestea, în general!

Dar dacă am observa activitatea profesorilor, am rămâne foarte desamăgiți. (Începem de aici pentru că ei sunt mai aproape de mijloacele speciale de educație).

Unii intră în clasă cu 5-10 minute înainte de ce se termină ora. Notează absenții și când nu ascultă, citește ziarul în timp ce un elev citește, cu glas tare, din carte. Cea mai elementară datorie a profesorului ar fi aceea de a explica, de a amplifica materialul de predat așa încât să-l facă plăcut, atrăgător. La răspunsuri, n'ar trebui să judece decât având în vedere cantitatea de material și felul cum acesta va fi păstrat pentru viață de către elev.

Acestea ar fi obligațiile elementare fără cari nu se poate concepe școala.

Dacă însă și acestea se nesocotesc, nu mai avem curajul să prindem profesorilor să se ocupe de viața elevului din afară de zidurile școlii. Aceasta e mult mai importantă decât toate cunoștințele acumulate într'o oră pe care profesorul nu-și dă silința s'o facă macar simpatică. Caracterul copilului se formează mai ales în raportul lui cu colegii. Aici ar trebui să se îndrepte supraveghierea și mijloacele pedagogice ale profesorului. Lectura particulară și ocupația sa de fiecare zi va săpa la sufletul elevului traseul pe care-l va urma o viață întreagă. Cine depune însă vre-o sforțare pentru controlul vieții particulare a elevului?

Și-apoi, după ce a eșit dintre zidurile școlii secundare, cine îl încurajează pe un tânăr cu dragoste de muncă, al cărui coeficient de activitate și ale cărui posibilități ar aduce roade reale?

Bursele se împart de regulă celor ce au bani pentru a studia, dar mai au și unchi sau alte neamuri cu protecție. Câte puteri și talente nu se pierd în mocirla satelor sau câți nu ajung niște revolțai, pentru că au văzut cum alții mai proști și mai leneși decât ei, au fost ajutați de stat, trimiși în străinătate, viței cari se vor întoarce acasă boi!

Problema tineretului e cât se poate de importantă. Acum când peste tot se vorbește de înlocuirea forțelor sleite și când elemente, materie brută, se găsesc destule, ar trebui ca atenția să se îndrepte mai serios spre tineret, să se facă jertfe pentru ridicarea lui, pentru ca viitorii „conducători ai destinului țării” să aibă concepții mai emancipate, suflet mai ales ca să nu stăm pe loc, noi, cari ne laudăm că n'cățiva ani am făcut minuni. p. s.

Propaganda...

După cum în viața comercială, printr'o reclamă abilă și ingenioasă, se poate plasa și răspândi cel mai inutil articol, tot așa în viața statelor, sau dacă vreți, a popoarelor, o propagandă făcută în spiritul celei comerciale, dar cu alte metode, aruncă lumina dorită asupra celui ce o face și asupra celui contra cui se face. Dovada cea mai bună ne-o servește, o declarație a fostului ministru al Statelor Unite la București, d. W. S. Culbertson, care într'un interview acordat presei americane, despre România, spune următoarele:

„Poporul Statelor Unite are o idee greșită despre România. Acest lucru se datorește publicității ostile. România a profitat mult din războiul întreprins și teritoriul în paguba vecinilor ei din Apus, ceea ce-i face s'o urască. Știrile cari merg spre Apus trebuie să treacă prin Budapesta și Viena, iar în aceste orașe își are originea intensă propagandă dușmănoasă”.

Din cele de mai sus, rezultă, că în fața propagandei dușmănoase ce ni se face dela Budapesta, noi am rămas impasibili, am stat cu mâinile n'bușunat, fără să ne batem presa mult capul cu chestiunea aceasta.

Acum, în noul cabinet al d-lui Tătărescu, figurează și un ministru al propagandei. Principala lui misiune este o propagandă internă pentru guvernul și partidul din care face parte, — nu suspectăm pe nimeni, dar cunoaștem prea bine digresiunile programatice ale politicienilor noștri, — și o propagandă în străinătate. Și trebuie ideată avându-se în vedere două puncte: 1) să se atragă atenția asupra frumuseților țării noastre și 2) în mod abil să se combată propaganda ce se duce în contra noastră. Numai în felul acesta, ministerul propagandei își va justifica existența!... r. b.

Evrika!

— Fillereșul vine. — Am găsit pentru ce! —

În urma telegramelor din conținutul cărora am luat cunoștință de venirea unui „filleres” Budapesta—Arad, ne întrebăm și noi ca naivii, ce-ar mai fi căutând ungurii în țara pe care o dușmănesc atât?

Desigur, oficialitățile noastre nu crănesc nimic în astfel de ocazii, ca nu cumva să știm și noi. Pasă mi-te, ghicesc ele cam ce avlanșe de brutuții și injurături i-ar fi așteptat din partea întregii opinii publice, dacă lăsau să transpire o astfel de intenție.

Dar, să revenim. La întrebarea noastră de ieri, tot ieri ne-a venit și răspunsul. Păcat că ziarul era încheiat! Tot ieri am aflat și că „doamnele” autorități (sigur că niște domni nu s'ar fi zăpăcit așa încât să comită acte atât de necugetate) românești, au catadixit să dea ungurilor „tot concursul” pentru a putea intra în țară. Adică, la Arad. Da, numai la Arad căci drag mai pentru acest drag oraș se deranjează vecinii de peste hotar. Vă veți întreba și dumneavoastră ca și noi ieri: de ce domnule? De ce tocmai acum când la ei acasă e reprezentanța de circ cu ocazia săptămânii muncii?

De ce tocmai pentru zilele de 4-10 Octombrie?

De ce? Păi, ați uitat că între aceste date cade și 6 Octombrie? Și-ați uitat că ungurii arădani își serbează în acea zi cea mai importantă dintre sărbători? Ați uitat că n'ziua aceea morții noștri tresar neliștiți din morminte, iar sărmanele-ne mame sughiță brusc, din cauza atâtor injurături și blesteme?

Și toate acestea aici la noi acasă. Sobol în casa ariciului. Și sub egida idioată a oficialităților noastre, cari sgăiesc ochii ca niște viței ajunși în fața arcului de triumf din București.

Nu ne erau deajuns măcarciile celor de-aici. Ne mai trebuiau și ordonanțe ale guvernului maghiar cu misiuni de maeștrii de ceremonii! Nu cumva se trimite o delegație oficială din partea statului, să-i aștepte la frontieră? Știți și ora precisă când sosesc, nu-i așa?

Când ne-am dus noi oare la ei în țară măcar s'o vizităm în grupuri atât de mari? Dar, mi-te, să facem sărbătoare jignitoare pentru ei?

Natural! Noi, ne interesăm prea puțin de agresiunile suferite de românii dintre hotarele lor, de faptul că mulți dintre ei se maghiarizează complet și de frica drasticelor măsuri ce se aplică recalcanților

față de lucrările de maghiarizare ale stăpânirii și alții, din cauză că sunt zilnic și sistematic alimentați cu minciuni pe cari unii, mai slabi de inger, le cred fără să le pese prea mult de adevăr.

Cine e de vină. Tot noi cari îi lăsăm în grija lor! Unde s'a pomenit în Ungaria un ziar românesc de obraznicia celor ungrești dela noi? Unde s'a pomenit, mai ales, de manifestații românești cari să-i jignească la ei acasă?

Dar, noi, dece nu i-am patrona? Căci ne sunt prieteni doar! Nu? Nu le acordăm și reducere pe C.F.R. pentru ca să vină să ne injure aici așa încât să auzim? Nu le permitem să și viziteze frații, pentru ca apoi — oricât de satisfăcătoare le-or fi constatările — să meargă și să vorbească acasă despre „frații oprimati, a căror cultură e gătuia și ale căror manifestații naționale sunt o prite”?

Da. Vor avea tupeul să spună așa ceva și după ce chiar ei vor fi participat, cu alai și nestingheriți, la „manifestațiile naționale oprite”.

Oprî-li-s'ar sufletu'n gât, dar nu însemnează nimic pentru ei permisiunea de a fi lăsați să invadeze, atunci când țara noastră se deservește prin aceasta?

Dar la urma urmei și n

definitiv, pe ei nu mai putem fi supărați. Ne-am obișnuit să privim la svârcolirile lor gratuite ca la un spectacol de favoare, ne-am obișnuit cu obraznicia lor și cu mijloacele pe cari le întrebunțează. Treaba lor! Noi ne supărăm pe tembelii cari nu-și dau seama ce fac. Cari nu se gândesc la urmările, pe cari o astfel de vizită și n'tre astfel de împrejurări, adică în astfel de momente, le vor avea!

Chiar dacă noi n'avem nimic de pierdut și răbdăm să ni se ofere un spectacol ca cel pe care, cu siguranță îl vom avea, alte motive ar fi trebuit să ne oprească de a permite ungurilor să-și facă de cap, să nesocotească hotărârile noastre, să fie siguri că vor fi lăsați să organizeze mascarada la care vom asista.

Dar acum, dacă vin, apoi... să vie!

Alta e însă chestiunea: Tot era vorba să și ducă acasă pe cei 13, amintirea cărora o serbează ei cu lacrimi de crocodil, la 6 Oct. N'avem nimic în contra! Să-i ia! Să mai treacă și pela primărie și să ceară busturile lor naționale. E mai bine să-i aibă acasă.

Dar apoi să nu-ți mai prindem pe aici, sub nici-un motiv! Ne-am săturat de atâtea filleresuri și vizite cari dovedesc o batjocură a granițelor.

(Continuarea în pag. IV)

După liniștirea apelor...

București, 4. — (Dela corespondentul nostru). E curioasă firea omului, în dorința ei de a cunoaște totul. La noi, dacă această curiozitate ar avea de bază — în ce privește activitatea politică a diverselor guverne, — nu simpla mândrie de a părea bine informat, ci dorința sinceră de a face un-fel de control asupra lui, ar fi o dovadă că cetățeanul este perfect educat politic și că este conștient de valoarea sa în angrenajul complicat al statului. Dar nu e așa. Faptul a fost verificat și cu ocazia ultimei crize de guvern. În slujba acestei curiozități specifice românești sunt și unele ziare. Veți vedea mai jos, cum.

Noul guvern și-a început activitatea. Și deci, totul ar fi trebuit să intre în normal, nimeni să nu se mai ocupe cu ce-a fost Luni și Marți. Cu toate acestea, principala preocupare a opiniei noastre publice o formează încă tot

motivele, de ordin extern, intern și de culise, cari au determinat criza. Se aduc amănunte și detalii noi, cari toate converg spre un singur fapt: criza de guvern, nu este de ordin politic, ci de un alt ordin, mai de culise ca să zicem așa.

Părerea aceasta a fost acreditată și mai mult printr'un reportaj publicat Luni de un ziar de după masă, care promostica „evenimente importante și fericite” cari vor avea loc în cursul acestei luni, evenimente cari ar fi un fel de corolar al călătoriei Reginei Maria în străinătate. Concomitent cu apariția acestui articol, pu post de radio-difuziune din străinătate, a spus răspicat, bazat pe informații din București și Londra, că demisia cabinetului se datoră faptului că unii miniștrii n'ar fi de acord cu evenimentele ce se așteaptă în luna aceasta. Oficiosul guvernului a

(Continuarea în pag. II)

După liniștirea apelor...

(Urmare din pag. I-a)

desmînțit aceste informațiuni, ceia ce le-a dat un... credit și mai mare.

Se spera că prin introducerea elementelor tinere hopul s'ar fi putut sări ușor. Dar d. Dinu Brătianu, s'a opus „întineririi” radicale a cabinetului, spunând: „Numi pot da adeziunea la un asemenea act, fiindcă nu-mi pot lua răspunderea falimentului pe care-l va da d. Tătărescu”.

Prin lumina acestor declarații se explică faptul că nu s'a trecut la o remaniere după cum fusese anunțată, ci s'a procedat numai la o completare a cabinetului, mărindu-se doar numărul miniștrilor, stărînd prin aceste legitime nemulțumiri în sânul unor grupuri liberale.

In urma acestora guvernul Tătărescu, in loc să primească o mai mare stabilitate, s'a trezit tocmai la polul contrar: are un caracter provizoriu, existența lui depinzînd de atitudinea d-lui Titulescu, in primul rînd, și de cea a majorităților parlamentare, in al doilea rînd.

Problema Titulescu nu este

rezolvată încă și continuă să preocupe toate cercurile. In primul moment s'a crezut că d. Savel Rădulescu, aduce răspunsul fostului ministru de externe. Dar, d. Savel Rădulescu a venit cu mîna goală. Primul ministru, d. G. Tătărescu vorbind despre această chestiune a spus:

— „Ne vom explica. Știu că are și Titulescu să-mi facă unele reproșuri. Am să-i spun și eu ce am pe suflet. Sunt sigur că până la sfârșit ne vom înțelege”.

Pe de altă parte, unele cercuri apropiate d-lui Titulescu afirmă, că demisia d-sale e definitivă și sub nici un motiv nu va intra in noul cabinet. Faptul ar handicapa noua echipă a d-lui Tătărescu și... vom vedea!

Declarația ministerială a d-lui Tătărescu nu cuprinde nimic nou. Este o desvoltare a comunicatului oficial prin care s'a anunțat demisia cabinetului.

...Deci, deși apele s'au liniștit, valuri, mai mici și mai mari, continuă să se agite!...

Coresp.

Prospectul împrumutului intern

Eri la prînz, d-nii Victor Slăvescu, ministrul finanțelor și Grigorie Dumitrescu, guvernatorul Băncii Naționale, au avut o importantă conferință la ministerul de finanțe, în legătură cu ultimile pregătiri ale lansării împrumutului intern.

A fost definitiv redactat prospectul împrumutului, d-nii Victor Slăvescu și Grigorie Dumitrescu fiind în to-

tul de acord asupra conținutului său.

S'a hotărît deasemenea ca prospectul să fie adus la cunoștința publicului prin ziar și pe toate căile de afișaj.

Este posibil ca prospectul să fie însoțit de un apel al guvernului către populație, prin care, arătându-se nevoile țării și motivele care au determinat guvernul să lanseze acest împrumut, să îndemne pe toți cetățenii să subscrie cu încredere.

Deschiderea cursurilor la Academia teologică din Ioc

Astăzi, 4 Octombrie, a avut loc solemnitatea deschiderii cursurilor.

La ora 10 s'a oficiat la Catedrală un „Te-Deum” de către P. C. Sa părintele Rector dr. Botiș, în fruntea unui so-

bor compus din preoții profesori ai Teologiei.

După terminarea serviciului divin, profesorii și studenții se reintorc în sala festivă a Academiei, unde părintele rector dr. T. Botiș ține o bine simțită cuvîntare.

E timpul sămănatului din zori până 'n zori, din straja dimineții până 'n noapte... Nu rămâneți cu zgîrcenie, pentru-ca la timpul său, secerișul să vă fie cât mai bogat, să aveți în viața voastră o muncă rodnică.

Solemnitatea în sfârșit prin cuvintele P. C. Sale părintelui Păcățeanu, care aduce binecuvîntarea P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie, pentru începerea acestui nou an școlar.

Părintele Păcățeanu amintește momentele:

Iubire prin iubire, credință prin credință, dreptate prin dreptate, momente cari trebuie să fie la baza oricărei activități studențești dela această teologie.

Citiți și răspândiți

„E c o u l”

Manevrele regale

Programul manevrelor de toamnă a fost definitiv întocmit și supus spre aprobare Suveranului de către d. general Antonescu, șeful marelui stat major al armatei.

Ele vor dura 2—3 săptămâni.

In acest scop au fost emise ordinele de concentrare.

Asemenea se vor prezenta și ofițerii de rezervă, cărora li se vor plăti indemnizații echivalente cu solda.

In cursul săptămânii se vor emite invitații atașailor militari pentru participarea la manevre.

Băiatul fostului deputat maghiaro-evreu Hegedüs a fost bătut de către studenții din Budapesta

Oradea. — D. Hegedüs Nandor, fostul deputat al partidului maghiar, și-a dus băiatul la Budapesta, unde l-a înscris la Academia Economică de acolo. Studenții maghiari, aflînd că este evreu din România, s'au concentrat și, strigînd „afară din universitățile ungurești cu jidani puturoși” l-au bătut, așa că a fost silit să se interneze într'un spital. Tatăl studentului, adică d. Hegedüs, fost purtător de steag al maghiarimei din Oradea, a plecat la Budapesta și și-a adus o drasla acasă tot în România asta hulită de dînsul.

Din pățania băiatului d-lui Hegedüs se poate constata, că Ungaria desprețuiește pe evrei, chiar și atunci când aceștia fac pe maghiarii în statele succesoriale.

Informațiuni

Se aduce spre știre publică, că desvîlirea monumentului ridicat în Chișineu-Criș (jud. Arad) în cinstea memorandumistului Mihai Veliciu — s'a amînat pentru ziua de Duminecă 21 Octombrie.

In reportajul dela procesul comunistilor, din 29 Septembrie, s'a strecurat — din greșeală — afirmația că acuzatul Vadasz Carol ar fi fost condamnat pentru furt. Dăm cuvenita desmînțire.

Folosiți bateriile „Galvani”

Echipa națională cu majoritatea români

— Arădanul Dobra intră în formație —

Ziua de 14 Octombrie se apropie și cu această zi și matchul România—Polonia. Problema alcătuirii echipei naționale este obiectul unor importante discuții în presa sportivă. Fiecare ziar publică formații alcătuite după principiile sale.

Vom avea o echipă națională numai din români, sau majoritatea români? „Curentul” scrie:

„Echipa națională cu majoritatea jucătorilor români, acesta este postulatul care se impune și pe care selecționerul unic îl ține în socoteală”.

D. maior Al. Săvulescu selecționerul unic al echipei naționale, a alcătuit un lot de jucători cari vor fi Luni dimineața în București unde vor fi supuși la un regim special. Printre acești jucători se află și simpaticul Pipi Dobra echipierul Gloriei CFR din Arad. Este binevenită această atenție ce se dă arădanului care și în anii trecuți s'a impus ca un concurent serios pentru echipa națională. Lotul de jucători din care se va alcătui echipa națională este următorul:

Portari: Burdan (Venus), Petrică Rădulescu (Unirea-Tricolor), Crețeanu (Juventus).

Fundași: Chiroiu (CAO), Vogl (Juventus), Albu (Venus).
Mijlocași: Debeleanu (Ripensia), Moravetz (RGMT), Criza (România), Eisenbeisser (Venus).

Inaintași: Bindea (Ripensia), Covaci (CAO), Dobra (Gloria CFR), Ciolac (Ripensia), Petea Vâlcov (Venus), Dobal (Ripensia).

Această garnitură va fi completată cu încă un fundaș și un inaintaș, iar în cursul săptămânii vor face un antrenament ușor, însă fără public.

Vulturii—CA Arad

Pentru Duminecă Aradul găzduiește numai un singur match divizionar între Atleții Vulturii-Textila din Lugoj. Ambele formații sunt clasate până acum fără nici un punct. Matchul totuși va fi atrăgător, dată fiind valoarea elementelor oaspeților bănățeni.

D. N. B. Seria IV-a

In numărul de ieri, la clasaamentul Diviziei Naționale B, s'a omis a se publica și clasaamentul seriei IV-a.

Iată-l:

Sticla	2	1	1	0	8:4	3
Soimia	2	1	1	0	4:3	3
Unirea	1	1	0	0	4:0	2
Mureșul	2	0	1	1	3:5	1
S. S. Sibiu	2	0	1	1	2:6	1
Vitrometan	1	0	0	1	2:6	0
CFR Simeria	—	—	—	—	—	—
HTV	—	—	—	—	—	—

Eri a fost interogată g-lul C. Dumitrescu

Cercetările în jurul gravelor nereguli dela comandamentul jandarmeriei continuă la consiliul de război.

După ce au fost audiați numeroși ofițeri superiori și inferiori cari au funcționat la comandament, d. general Grozeanu, raportor special, asistat de d. col. Rășcanu, raportor permanent, a interogată în cursul zilei de ieri, pe d. general C. Dumitrescu, fost inspector general al gandarmeriei și principal implicat în cauză.

Interogatoriul a durat aproape trei ore.

Este primul interogatoriu luat d-lui general Dumitrescu la consiliul de război al Corpului 2 Armată.

Cinematograful CENTRAL

Programul de azi:

Anny Ondra nebuniile Anitei

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15 seara. Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Cursa fatală

Buck Jones
Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

SALA HOTEL FERDINAND — TIMIȘOARA, 5 OCT. 1934.
PALATUL CULTURAL — A R A D, 6 OCT. 1934.
CERCUL CATOLIC — ORADEA, 7 OCT. 1934.

UN SINGUR CONCERT

D A T D E
T A R A S

M Y K Y S C H A

Cel mai mare pianist al Rusiei de azi

Laureat al concursurilor internaționale de pian din:

VARȘOVIA (1933). VIENA (1934). BUDAPESTA (1934). MOSCOVA (1932).

BILETE DE VÂNZARE LA:
Timișoara: Casa Teatrului.
A r a d: Librăria Sandor.
Oradea: Casa Cercului Catolic.

CORSO

La orele 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$. Operetă. Șlagerul șlagerelor.

Lilian Harvey

in filmul cel mai mare, cu montare fastuoasă

Eu sunt Susana

Bilete se vînd de azi pentru Sămbătă și Diminecă!

VINE!

CENTRAL și CORSO
Filmul mondial al lui Claude Farrère

Bătălia

Cel mai mare film al secolului Lupta unui marinar, ofițer rus cu un japonez pentru o femeie Anna Bella, Charles Boyer Inkisnoff

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE și ABONÂND PE AMICII VOȘTRII.

Momentul d-lui Tătărescu

O schimbare de guvern în România este un eveniment politic cum nu se poate mai banal, fiindcă o asemenea schimbare seamănă ca două picături de apă cu celebra frază „să se modifice constituția — dar să nu se schimbe nimic” — care l-a făcut nemuritor pe marele Caragiale.

Toate, absolut toate schimbările de guverne de după război — s'au dovedit a respecta fidel testamentul marelui ironist român, căci schimburi de echipe ministeriale am avut, dar de... modificat ceva pe urma lor nu s'a pomenit încă.

Mai întâi, toate aceste guverne au fost incapabile, sau necinstite.

Când am cunoscut asemenea experiențe nenorocite, e firesc ca azi lumea să nu mai acorde credit unui guvern nou. Pe de altă parte, când se știe anticipat că o criză de guvern se poate repeta mai în fiecare semestru dintr'un an — ea îmbracă o haină ce produce răs și scepticism.

Nu s'ar putea, totuși, spune că, investirea d-lui George Tătărescu cu titlul de premier, n'a fost primită cu multă simpatie de opinia publică.

Situația dela noi era atât de gravă că în contul talentului și tineretii energice, sau pus multe speranțe, în așteptarea unei ușurări generale.

Fără să fi ajuns a satisfăcea integral aceste speranțe, Gh. Tătărescu prezidează stăzî un al doilea guvern, în fața căruia stau multe și grele probleme de stat ce își așteaptă o grabnică soluție.

Premierul nostru, având încrederea factorului constituțional, mai are în marea ocazie de a-și lega numele de o operă de refacere — care l-ar situa alături de marii bărbați de stat ce s'a dat acest neam.

Pentru gloria aceasta, aștept de puțin răvnită de noi politicienii români, mai întotdeauna setoși de satisfacții efemere, d. G. Tătărescu trebuie să treacă la fapte, încercînd celorlalți colegi o activitate pur retorică și permanentele plimbări dela capăt la altul al țării.

Cu nenumărate întruniri, unde se anunță mereu „că vom face și vom drege”, nu

se mai poate guverna un stat.

Ministrii să abandoneze ori ce alte preocupări cari nu țin de departamentul respectiv, consacrandu-și tot timpul sarcinilor ce și-au asumat.

Fiecare ministru are câte un colaborator tânăr, din categoria aceluia cari fac parte din grupul H și altele, oameni de necontestate merite, dela cari se poate pretinde mult, dacă vor renunța pe viitor să mai primească numai audiențe și să rezolve petițiile partizanilor, cum s'au prezentat lucrurile până azi.

Restul tinerilor de talent cari n'au fost numiți membri ai guvernului, au datoria de a încuraja pe d. Gh. Tătărescu cu toată căldura și sinceritatea, colaborând la realizarea marelui opere de refacere pe care o anunță mereu guvernul. Din locurile lor, trebuie să formuleze soluții eficace și să cerce traducerea lor în fapte, spre a-și justifica, astfel, manifestațiile de până aci.

Dela noul guvern, — așteptăm o purificare morală și primenirea atmosferei din ministere, unde anumite mari chestiuni curente întârzie atât de mult.

Drumurile, școlile, sănătatea publică, justiția și alte departamente, mai ales armata, sufăr mult din cauza crizei financiare.

Risipa cu diversele congrese, serbări și banchete să înceteze odată, ca și plimbările prin străinătate. Mai în fiecare zi, pornesc peste hotare diverși reprezentanți, la congrese unde nu se rezolvă nimic, dar se cheltuiesc milioane, ce ar trebui să primească alte destinații.

Să înceapă o eră a renunțării la nevoile inutile, de cele mai multe ori provocatoare și să-i vedem pe marii dregători punând odată capăt intervenționalismului dictat de club, care ne aduce atâta rău, înlocuind competența cu pleava mușcărită a agenților electorali.

Printr'o astfel de reformă salutară un guvern și-ar mai putea justifica existența și s'ar reintroduce încrederea în spiritul public, congestionat de atâtea rele și alte fapte ce se constată din partea conducătorilor națiunii.

L. P.-Voinea

**Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la**

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

Bulevardul Regele Ferdinand I. Timișoara

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

Enormități unguerești

— Dacă Dumnezeu e ungar, era și absurd ca Adam să fie de altă naționalitate!... — Din însemnările unui călător român la Viena —

— Diverse metode de propagandă —

În altă parte a ziarului se arată în mod principal importanța propagandei, amintindu-se acolo, tangențial și efectele ei. Aci, dăm, ca și altă dată, câteva enormități, scornite de mințile inferbante ale ungarilor și arunca în spinarea poporului român. Nu ne îndoiim, că orice minte sănătoasă le-a calificat cum se cuvine, totuși e bine să fie cât mai cunoscute.

Dela Adam...

Toți ne tragem obârșia și ființa dela Adam, știind că el a fost primul om și că deci n'a avut naționalitate.

Dar dacă ar fi să ne luăm după unguri, trebuie să ne revizuiim credința, căci filologul Floris Ferencz, în a sa „Origines Hungariae”, susține altceva.

Și anume:
Limbii maghiare ei vrea să-i confere privilegiul întăietății și argumentele le ia chiar din sfânta scriptură: Adam ar însemna pe unguerește el dă, adică mărul de care ne vorbește biblia: Eva ar fi o prescurtare dela Eh ja!, o exclamație maghiară de uimire, pe care ar fi rostit-o omul la vederea primei femei, fiul ucigaș Cain și-ar avea în unguerește echivalentul Kajan, care ar însemna sălbatic, crud. Aceste minunate potriviri ar însemna deci să convingă pe oricine că Adam s'a chemat unguerește, a grăit deci unguerește și prin urmare cam de n'ar fi fost chiar ungar? Ce va zice strămoșu lumii când va învia la a doua venire?

Despre români

Tot interesante și hazlii în acelaș timp sunt aprecierile largi și generoase pe cari le fac ungarilor la orice ocazie, asupra altor națiuni și mai ales asupra Românilor. „Românul e cea mai murdară vită” (the dirtiest beast) explică un nobil ungar unui călător englez în Transilvania.

„Românii nu se spală niciodată” explică un ungar în Viena unor persoane dornice să afle amănunte asupra moravurilor națiunilor și împrejurărilor din Transilvania. Limba română n'au nevoie s'o învețe, spunea alt ungar, căci

pe la toate autoritățile române vorbesc franjuzește.

În făgașul propagandei maghiare au fost atrase și unele creații spirituale străine. Aserve vite maghiarismului, ele continuă a-i sluji la infinit, parcă în virtutea inerției. Un român, care ține să-și păstreze anonimul, povestește: „La Viena, se cântă „Nu mă abandona”, prin cafenele, prin Prater, de către muzicanții de stradă, și toată lumea știe că e melodie unguerească. Am întrebât pe mulți muzicanți și mi-au adevărit. Le-am dat bacșișul cuvenit și le-am explicat că e românească. Nu știu cine e compozitorul, dar ajunge a arăta că ea se găsește într'un recent potpuri „România” de Geiger. La fel „Hora Sinaii”, compoziție de Grigore Ventura, după care se cântă puțin variat și marșul „Coifu 'n cap, ranița 'n spate” și care e cunoscută foarte mult în Viena tot numai ca melodie unguerească. Tot așa se aude „Vezi rândunelele se duc”. Fi-va unguerească?”

Ungurii și focul dela Moreni

Ardea sonda dela Moreni — continuă românul nostru — și umbiau prin lume tot felul de știri asupra ei. Așteptăm multă lume știe că focul a fost stins de trei ofițeri unguri dela serviciul de pompieri din Budapesta. Așa se reda într'o revistă vieneză („Interesantes Blatt” No. 7 din 12 Februarie 1931), în care sub fotografia focului, stătea explicația bravurii unguerești. Fi-va așa? Deci ceea-ce n'au fost în stare Români, ajutați de atâția alții, 3 pompieri unguri au dat gata îndată ce s'au ardat, încasând prima de 250 mii dolari!

Firme unguerești la Viena

Mergând prin Viena, privirile îți cad fără să vrei pe reclamele și firmele unguerești: ba prăvălii cu costume unguerești (str. Kärtner), ba băcăni cu „delicatese unguerești” (str. Rechte Wienelle), ba restaurante (Spiegelgasse), ba biuro de turism (Kärtner). Diferite articole, mai ales de hrană, se desfac sub nume unguerești, deși nu toate au ceva comun cu țara lui Arpad. Pentru un

papricaș sau tocană vienezii întrebuintează numai unguereșcul gulaș, gulaș de Szegedin, gulaș Székely, apoi cărnați de Debreczin, pâine de Pusta, un fel de pâine rotundă crăpată la mijloc, varză unguerească cu carne, brânză secuiască“.

Planuri sistematice, dar fără rost!

La universitatea din Viena un lector predă limba ungară gratis. Pentru toate limbile se plătește, și pentru cea română, numai pentru cea maghiară nu. Într'o școală internat de fete din Viena, Stern, a fost anul acesta și o româncă. Biată fată a trebuit să ducă singură lupte mari cu colegile ungare pentru Transilvania care se credea că e unguerească, că românii au furat-o, că iar se va întoarce... Un biuro de turism lângă Operă are afară o bogată colecție cu fotografii și vederi din Budapesta. Pe stradă multe reclame luminoase, invitând lumea să viziteze capitala maghiară. În fața Operei, librăria Franz Leo & Co. are acum o vitrină întreagă plină cu cărți unguerești. În programul cinematografeilor mai întotdeauna se găsește câte un film unguereșc. În str. Muzeum se află un institut istoriografic unguereșc.

Cu exagerări hiperbolice dar și cu plan bine chibzuit se conduce propaganda maghiară. Pentru teoriile șoviniste, cari merg până la halucinație, nu se cruță nimic. Agenții executori sunt, pe cât se vede, oameni idealști, cari mai presus de interesul personal pun interesul general al maghiarismului, pe care-l servesc cu sârguință și abnegație, vășând cu toți Ungurii, și „cei cari se deșteaptă” și cei cari nu se deșteaptă, o Ungarie mare...

(— Lta —)

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

LA 15. OCTOMBRIE

SE DESCHIDE

ȘCOALA SECUNDARĂ PARTICULARĂ

A

PROFESORULUI VICTOR CABA
PROFESORI ȘI PROFESOARE DE SPECIALITATE
PENTRU FIECARE MATERIE

CURSURI ORDINARE ȘI CONDENSATE (simplificate)
Lecțiuni individuale și în grupuri restrânse. Meditații sistematice și preparări pentru orice fel de examene particulare. Cursuri matinale, după masă și serale.

IN PLĂNUIRE:

CURSURI DE CULTURĂ GENERALĂ

Cursuri pedagogice pentru învățarea limbilor: română, franceză, engleză, germană și italiană și pentru adulți.
Matematică comercială, corespondență comercială, contabilitate, steno și dactilografie.

Muzică, desen și pictură.

Inscrieri și informațiuni:

ARAD, STRADA NICU FILIPESCU Nr. 29.

Procesul comunistilor dela Timișoara

Au început pledoariile

— Ziua XV. —

D. comisar regal, maior Bundra, cu acelaș calm desăvârșit, își continuă rechizitoriul — început din ziua precedentă — prin a arăta că acuzații într'adevăr s'au folosit de toate regulile conspirației. Aceste reguli sunt: să vorbească între ei numai atât cât este necesar, pe stradă să nu se salute, să poarte un nume conspirativ, să fie disciplinați și punctuali, cum să păstreze documentele, unde să țină adunările și consemnele după cari se recunosc membrii.

După aceste stări de fapt, trece la starea de drept, arătând că aliniatul 2 al articolului 1, din legea liniștii publice. Mărzescu—Mironescu, privitor la delictul de asociații, de care sunt culpabili 19 acuzați, prevede pedeapsa de 5—10 ani închisoare și 10—100.000 lei amendă. Acuzatul Wurnbrandt e încadrat de articolul 6, al acestei legi, deoarece și-a creat o situație specială, prin concursul ce l-a dat Siguranței.

Articolul 5 al legii, privitor la toți acei cari au ajutat cu bună știință pe infractorii articolului 1 — dându-le bani, loc de întâlnire, locuință, etc. — și care prevede aceeași pedeapsă, încadrează pe 18 acuzați.

Alți 15 inculpați sunt sancționabili după articolul 17, aliniatul c, care îi pedepsește cu închisoare de 2—5 ani, amendă și interdicție corecțională.

Pentru toți acești acuzați — cari s'au dovedit a fi infractari ai legii liniștii publice — d-se cere condamnarea.

Pe acuzații Orban Balazs și Carol Dobos, cari au săvârșit infracțiuni într'o epocă anterioară stării de asediu, îi lasă la aprecierea consiliului.

Sedința se suspendă pentru zece minute.

Wurnbrandt motiv de discordie...

La redeschidere — după ce d. avocat Nițulescu cere pe cale de incident să se ia act de declarația d-lui comisar regal, relativă la acuzații Balazs și Dobos — d. avocat Iorgovan, apărându-l pe Wurnbrandt, cere să se admită ca să vorbească ultimul, din toată apărarea, deoarece clientul său are o situație specială, creată de faptul că formează ținta atacurilor celorlalți d-ni apărători, să poată, în acest caz, lua act de toate acuzațiile aduse, pentru a răspunde. E întrerupt de d. avocat Rămneanțu, care spune că n'are niciun sens această cerere, apărarea fiind pusă între două focuri: pe deo parte acuzațiile ministerului public, iar pe de altă ale lui Wurnbrandt, ai cărui apărători, logic ar fi să vorbească după d. comisar regal, ca o completare a rechizitoriului.

Se nasc o serie de discuții între membrii băncii apărărilor, liniștea fiind restabilită de d. președinte, care hotărăște ea d-nii apărători să vorbească în ordinea dării în judecată a acuzațiilor, iar apărătorii lui Wurnbrandt

— d. Iorgovan și locot. Ralca — să vorbească la un interval.

Pledoaria d-lui avocat Stelian Nițulescu

În numele acuzaților: Dudas, Schön, Karacsony, Maróczy, Szloboda, Kovacs, Moch și Kostyol, vorbește d. avocat Stelian Nițulescu.

D-se, în introducere, face o expunere, arătând care e starea de fapt a raporturilor dintre muncitori și capitaliști, și care e cauza învrăjbirii acestor două clase: dorința muncitorilor de a avea un trai mai bun și rezistența capitalismului. Aceste procese nu pot rezolva conflicte cu caracter economic, iar toate senințele — oricât de drastice ar fi — nu au efect asupra muncitorilor, cari continuă să se agite.

În proces apare și un conflict sentimental: acuzatul Wurnbrandt își recunoaște vina și implică în proces pe alții, o comunistă își dă sora pe mâna poliției și apoi dispare și în fine doi copii — unul de 11 ani, celălalt de 13 — acuzați că ar fi avut să schimbe ordinea socială. Toate acestea constituiesc un specific, pe care d-se nu-l poate sesiza fiind străin de Bănat.

Admiră pe d. comisar regal de modul cum și-a îndeplinit misiunea de-ași întocmi acuzarea, fără să aibă probe, discutând numai declarațiile date de acuzați la instrucție. Aceste acte sunt nule, deoarece sunt luate sub violență, iar corpurile delictelor la fel, nefiind semnate de acuzați.

Tot procesul a pornit dela greva dela fabrica „Industria

Lănei”, care — profitând de starea de ordin — a cercat o nouă reducere din salariu lucrătorilor. D-se, vrând să constate o stare de fapt, adică dacă această mișcare muncitorească e cauzată de nevoie, sau de principii politice, arată că alcătuitoarii unei clase sociale sunt siliți să ducă o luptă de clasă — pentru a-și apăra interesele, — de mediul în care trăiesc.

În ce privește pe Sloboda și Kovacs, acuzați că au răspândit manifeste, nu sunt infractori deoarece manifestele nu conțin nimic incendiar. Cereau ca să fie lucrătorii solidari, desființarea stării de asediu și să li se admită comitetele de fabrică. Au drept la aceste comitete după legea sindicatelor profesionale, ca să poată controla pe fabricant dacă respectă legile muncii. Dacă au protestat în contra stării de asediu nu e o culpă — aceasta a făcut-o și d. Dinu Brătianu, pe cale de agitație publică și n'a pățit nimic.

Vorbind apoi despre șomaj d-se spune că e de datoria societății să ajute pe șomerii — nu din milă, ci ca un drept ce li se cuvine — deoarece șomerii sunt produsul ei.

Pentru că acești doi acuzați nu pot fi încadrați de articolele 7, 8 și 17, al legii Mărzescu—Mironescu, cere achitarea.

Copiii Kostyol Ștefan și Moch Iuliana, cari au fost inconștienți de cuprinsul manifestelor, atunci când le-au împărțit, trebuiesc deosemeni achitați.

Sedința se ridică la ora 1, fiind suspendată până Jol dimineața.

Al Pav.

In Aradul românesc

Tot despre „simpaticul” Madar

Restauratorul cu sentimente românești care pe lângă câștigă bani mulți pentru lucruri proaste, te mai și otrăvește cu mortăciunile lui și despre care se spune că atunci când are clienți „buni”, face singur pe țalul (e ușor de 'nțeles de ce) și despre care se mai spune că împrumută cu bani clienții pentruca aceștia să-i lase tot la el și pentruca folosindu-se de obligația pe care o creiază astfel debitorului beat, să poată face socoteli în contra cărora acesta să nu crănească, a crezut că ne poate sugruma acțiunea de dare în vileag a potlogărilor lui cumpărând de pe piață stocul de ziare în care căutam să atragem atenția publicului asupra pericolului de intoxicare a comerțiantului de mortăciuni puse la gheață.

Se înșală dumnealui! Avem noi și alte mijloace de a face să se sesizeze autoritățile de toate matrapazlăcurile din restaurantul-bar-bordel cu camerele... domnișoarelor, la îndemână.

Și nu numai atât. Vom mai povesti celor dela conducere

serviciului sanitar al orașului și despre ploșnițele din fripturi și cafele și despre alte lucruri din culisele de bucătărie ale restaurantului care are pretenția să fie de clasa I. Ba chiar și despre vinul de 100 lei, servit în loc de șampanie celor ce s'au îmbătat.

Daa!... Să nu creadă d. Păsărescu nici un moment, că toate aceste lucruri vor rămâne fără consecințe! Poate cheitui cât o vrea cu achiziționarea de pe piață a ziarului nostru. Nu ținem să ne facă dever. Așa că-l sfătuim să și păstreze banii proveniți pe căile pe cari de-acum le cunoaște și publicul și autoritățile.

Așteptăm doar ca aceștia să-și facă datoria cât mai curând. Nu se poate ca această operă de atentat la sănătatea și buzunarul publicului, să mai dureze.

Vom crede mituți pe cei ce au datoria să ia măsuri în această scandalosă chestiune și n'o vor face.

Dar nu credem să ni se dea motive pentru așa ceva.

Cetiți și răspândiți
„ECOUL”

Tipografia Lovrov & Co. Arad

Evrika!

(Urmare din pag. I-a)

Ce ne pasă nouă dacă, oameni cari n'au câștigat și nu vor câștiga nimic de pe urma profilor, sunt și acum hașizizați și orbiți de prafurile naționale ce li se aruncă în ochi și se sbuciumă de dragul amintirii dusă cari au luptat pentru drepturile clasei de sus! Din partea noastră pot să adune ei, la 6 Oct., toate sicriile ungarilor înmormântați în Arad și jur, și să le așeze în biserică să danseze în jurul lor ancestralele lor exhibiții coreografice sau de Huni incrementii în stadiul sufletesc, în formele de caracter din timpul când Asia i-a avortat ca pe un copil netrebnic, dar care s'a încăpăținat, progenitură lepădată cum era, să persiste într'o existență de răzbuțare în contra naturii care i-a stălcit în toate formele.

Să-și îndeplinească lugu-brele ceremonii în pace și să ne injure ei acolo în biserică lor, cu glas de câine enervat la lună, cât or vrea.

Dar nădăjdul că va fi ultima dată. Sperăm că și dacă ei nu se vor hotări să-și ducă morții acasă, autoritățile noastre le vor ști tăia pofta de mendreleție ungară în țara românească.

Sperăm.. Dar par'că auzim hohotul întregii adunări de sub titlul „Săptămâna muncii” și hurducările filareșului provocate de râsul care e primită aprobarea mănească de a veni să săbătorească aici!

Și par'că-l auzim spunând: „Pentru ultima oară? Să ducem morții? Dar nu suntem atât de proști! Vom veni căci ei sunt tembelle ne lasă, dar...” și-aici toate semnele de exclamare durelor lor nădejdi, le sună adunate în paloșul ochilor.

Mai ales că guvernul maghiar a decretat (acum în trezit!) ziua de 6 Oct. drept sărbătoare națională.

Dar chit că din partea noastră, pot să-și adune în ochi toate armele și niștile depozitate sub mânt de către șmecherii conducători și chit că lonla le-a cam spus m'eu l...!”, — ca să isprăvească cerem siguranței să fie cu ochii n... șapte sute. Dacăi totți cel șapte sute pe fi tot atâția spioni!

Și mai cerem, dela Dumnezeu, să dea minte multă celor ce-au permis intrarea în țară, în astfel de împrejurări, a fillereșului!...

Dinu Călin

Cum sunt tratați minoritarii în Ungaria

— Trei luni închisoare pentru o cuvântare contra maghiarizării —

D. dr. Franz Basch, președintele unei societăți culturale germane din Ungaria, a ținut cu prilejul unei întruniri populare o cuvântare, în care a declarat că nu sunt oameni cinstiți acei cari se gândesc la maghiarizare și-și schimbă numele.

Dr. Basch a pronunțat acest discurs într'o vreme când ungarii începuseră să recurgă iar la tot felul de presiuni, spre a sili pe minoritari să-și maghiarizeze numele.

Cuvintele d-rului Basch erau un avertisment către naționalii săi, ca să-și păstreze numele moștenit dela părinții lor.

Pentru aceasta, dânsul a fost dat în judecată, pe motiv că ar fi insultat națiunea maghiară.

Tribunalul din Pécs l-a condamnat la trei luni închisoare.

Ce zice d. Eckhard despre acest procedeu?

Sfaturi pentru Ungaria

Vice-președintele comisiei externe a Camerei franceze, deputatul Soulier, care se află actualmente împreună cu alți doi deputați francezi, într'o călătorie de studii în Ungaria, a fost primit, azi, în audiență de primul ministru Gombos, cu care s'a întreținut timp de o oră și jumătate.

D. Soulier a făcut apoi o declarație reprezentanților presei cărora le-a spus între altele că politica externă a Ungariei trebuie să se dirijeze în primul rând după realități.

Revizuirea clauzelor teri-

toriale a tratatelor de pace și realizarea acestei revizurii nu se poate pune, astăzi, în mod practic.

Politica externă ungară trebuie să tindă spre o apropiere de statele vecine.

Actuala situație europeană impune deasemenea Ungariei să stea departe de Germania, deoarece aceasta este complet izolată.

Franța și Italia ar putea să mijlocească o apropiere a Ungariei de statele Micii Întelegeri. O înțelegere cu acestea ar aduce Ungariei mari avantajii economice.

6 Octombrie în județ

Proporțiile pe cari ungarii le dau sărbătorii lor dela data din titlu, se pot deduce din faptul că sub numele de propaganda partidului maghiar în județ, acesta și-a trimis în comunele de frontieră încă Dumineca trecută, delegați cari să... lucreze, dar nu în scopuri de politică internă ci pentru a-și pregăti

oamenii în vederea zilei de 6 Oct.

Iar Dumineca viitoare, vizita (desigur, că împreună cu câțiva din cei aduși de fillereș) cele mai fruntașe comune din județ: Curtici, Ana și Sofronea.

Bine alese, nu? Nu s'ar putea supraveghea puțin aceste adunări politice?